

Ara 80 fill.

Hírlapbélyeg használatát a bratislavai postaiszolgálatodig 25.857/III. a — 25. 28. X. 25. szám alatt engedélyezte. „Podávaci poštový úrad Nitra.”

NITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Megjelenik vasárnaponként. Előfizetési ára egész évre 40 Ks, félévre 20 Ks Külföldre 60 Ks. évenként.	Alapította: Dr. TÓTH JÁNOS. 1933-ig szerkesztette: Dr. FRANCISY LAJOS.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nitra, Piarista-utca 22. szám, földszint. Hivatalos órák: hétköznap reggeltől estig.
Negyvenkilencedik évfolyam	21. szám	Nitra, 1941. június 1.

NEMES LELKEK. 200 év előtt született BENYOVSZKY MÓRIC.

A mai anyagi világban — ha csendesen is — de jelentkeznek a nemes lelkek. Ezek sohasem hangoskodnak, ha tesznek is valamit, azt a szerénység láthatatlan köpenyében teszik. Kétféle adakozót különböztetünk meg: azt, aki azért ad, hogy neve és tette a reklám nagydobjára kerüljön és azt, aki a névtelenség ködébe burkolózik. Jólesően kell megállapítanunk, hogy vannak még emberek, akik megértést tanúsítanak a szegényekkel szemben, akik hóna alá nyúlnak a nincstelennek, kiknek szíve és kapuja állandóan nyitva van a megszorultak előtt. A közöny és részvéltenség jege csak egyesek szívét burkolta be. De még sokan vannak, akik nemesen érezni tudnak és mindig segítő kezet nyújtanak szenvedő embertársainknak.

A napokban meghalt egy nagyon szegény ember. Olyan szegény és becsületos magyar ember volt, mint amilyennel csak a mesékben (és a valóságban) találkozhatunk. A halál megváltást jelentett a számára, jóllehet nagyon szeretett volna élni, hogy kívárja álmai beteljesedését, de a jó Isten másképpen határozott. Ezt a szegény embert nem tudták eltemetni, mert nem volt sem koporsóra, se ruházatra. És most akcióba kezdtek a nemes szívek, a jótékony-ság névtelen katonái. Ivet állítottak össze és megkezdődött a gyűjtés. Ha szerényen is, de mégis csak jöttek az öt és tízkoronasok. De ami a legmeglepőbb volt, az adakozók egy esztiben sem írták ki valódi nevüket az ívre. Mindegyik az N. N., a névtelenség jólismert két betűje mögé bújt. Ezeknek köszönhető, hogy az emberiség lelkéből sohasem fog kiveszni a jótékony-ság meleg érzete.

A halóinak ruha kellett. És ismét működésbe léptek a jótékony-ságot mozgató erők. Dr. Adamis Kálmán ügyvéd egy jó karban levő fekete ruhát adományozott. Neje, szül. Pivinger Kornélia, a jótékony-ságáról közismert úrihölgy, ugyanakkor számtalan ruhaneműt osztott szét a szegények között. Tudjuk, hogy szerénységük tiltakozni fog eme nyilvános „meghurcolás” ellen, de higgyék el, oly jóleső érzés fog el minket, ha napjainkban számot adhatunk egy két nemes tettről.

Nem halhat ki az a faj, az a nemzet, melynek ilyen megértő, lelkes apostolai vannak!

Az igazi irgalmasság akkor ad, amikor arra a legnagyobb szükség van és mindig önreklám nélküli.

Benyovszky Móric, a világhírű utazó, a világirodalom egyik leghíresebb, legregényesebb alakja, a volt

Nitramegyéhez tartozó Vrbovén született 1741-ben, tehát 200 év előtt.

Már fiatalon, 16 éves korában lett katona és résztvevett a hetéves háborúban. Bejárta Hollandiát, Angolországot, majd ismét hazakerülvén, Lengyelország harcaiban vett részt az oroszok ellen, kiknek fogságába került.

Kamcsatkában, ahová száműzték, finom modorával megnyerte a harmányzó kegyét. Miután sikerült a foglyok egy részével összeesküvést szőnie, elfoglalt egy hajót és társait elmenekült. Így járta be Japánt, míg végül Madagaszkárba jutott, hol a benyülvőknek oly tekintélyre tett szert, hogy királlyá választották.

A sziget fölött fennhőrséget gyakorló franciák azonban gyűlölettel tekinttek működésére és fáradozására, hogy királyságot elismerjék, kárba vesztett.

Visszatért hát szülőföldjére és sikerült Mária Terézia kegyét visszanyernie, úgy hogy a hadseregbe ismét visszafogadták.

Királyságának álmai azonban egyre kergették, nyugtalan természetű újra Madagaszkárba hajtott, hol a franciák ellen folyó harcban 1786 május 23-án elesett.

Benyovszky francia nyelven írta meg kalandos életének történetét. Ez a mű 1790-ben jelent meg angol fordításban. Magyarra Jókai Mór fordította.

Az új szlovák irodalom egyik érdekes műve Jožo Nižnánky 4 kötetes regénye: „Dobrodružstvo Mórica Beňovského” (B. M. kalandjai), megjelent 1933-ban a Mazáč féle kiadásban.

Benyovszky a XVIII. századnak egyik legérdekesebb és legnépszerűbb alakja. Kevés ember ment át annyi veszélyen, mint ő, kevesen köszönték sikerüket annyira személyes értéküknek.

Benyovszky hánytt-vetett élete, boljongása három világrészben, szökése a kamcsatkai rabságból, gyarmatalapítása, királlyá választása, végül hősi halála Madagaszkárban: valóságos regény, szinte valószínűtlenül csúfolt élmények lenyűgözően érdekes sorozata.

Lobogó, lebírhatlan erő, hatalmas elme, nemes lélek, férfias elszántság, bajtársias volt. Csodálatos regényhős, amelyet Jókai képzelete szokott teremteni. (Halász Gyula.)

Életének csodálatos pályafutása legjobban tükröződik vissza címeiben, rangjaiban. Volt francia generális, osztrák ezredes, lengyel katonatiszt, a Szent Lajos-rend lovagja, magyar és osztrák gróf, francia báró. Születési bejegyzése a vrbovei r. kat. anyakönyvben található. (Thallóczy találta meg 1901-ben.)

Felésege Hönsch Zsuzsanna volt, ki meghalt a trenčín megyei Vieskán 1825-ben. Két lányuk volt: Róza, ki Várad-Szakmáry Donát neje lett, fiatalon meghalt, és Zsófia, ki Ocskay Rudolffhoz ment nőül.

A Benyovszky családnak grófi ága is van. Beňovský János, a nitrai járási főnök le-szármozottja a nagyhírű családnak.

Nitrai élet 20 év előtt.

(Második közlemény).

Breška János tekintélyes nitrai háztulajdonos 61 éves korában május elején elhunyt.

Novotny Brúnó, a Fleischl-cég főtisztviselője május 14-én vezette oltárhoz Kroner Mariskát.

Május közepén mozifelvétel készült Nitrán egy szkeccs számára. Szerepeltek: Oláh Gyula, Nemrava Ferenc stb.

Csircs Krisztina, ki 1921 tavaszán távozott Nitráról egy orosz hadifogoly csoporttal, levelet írt Nitrán lakó szüleinek. Azt írta, hogy hírlapírói munkásságát Moszkvában is folytatja.

Dr. Buday József plébánost, nemzetgyűlési képviselőt a nitrai székesegyházhoz ifjabb mesterkanonokká nevezték ki június elején.

Marada Pál nitrai városi mérnök június elején házasságot kötött Novomestský Annával.

Mezey Gyula, a megyei Gazdasági Egyesület volt elnöke Tornócon meghalt.

„Národná Stráž” címmel június 5-én új szlováknyelvű politikai hetilap jelent meg

Nitrianska ľudová banka
(Nitrai Népbank)

zálogkölcsönosztálya előnyös kölcsönöket folyósít arany, ezüst ékszerekre és drágakövekre a legkisebb összegektől a legnagyobb összegekig. A bankosztály vállal átutalásokat és külföldi kifizetéseket nagyon jutányosan és rendkívül gyors lebonyolítás mellett folyósít bekebelezésre, személyi hitell kölcsönöket stb.

Nitrán. Főszerkesztője Kólar Ferenc, felelős szerkesztője Miskóci Mátyás volt.

A pápa Kútvaszer István apátkanonokot a nitrai székeskáptalan nagyprépostjává kinevezte.

Dingha Béla budapesti ügyvéd, jónevű költő elhunyt. Fia volt Dingha egykori nitrai járásbírónak.

Dr. Mérey Tiborné sz. Tarnóczy Balatonfüreden meghalt.

Július 1-én jelentek meg Nitrán Jónás Jóska kedvelt nitrai primás dalai: „Ablakodban a muskátli” és Te leszel az egyetlen.

Pongrácz Károly festőművész úrvölgyi villájában képkiallítást rendezett.

Az ipartársulat választmányja a lemondás folytán megüresedett alelnöki állásra Jedlicska Gyulát választotta meg július 10-én.

A nitrai püspök dr. Bielek Andrást, a tescheni püspöki helynökség irodavezetőjét nitraegyházmegyei irodagazgatóvá nevezte ki.

Kális Jenő és Béla július 23-án a színházban hangversenyt rendeztek.

Kútvaszer István nagyprépost július 16-án 65-ik életévében rövid betegeskedés után elhunyt.

Ordódy Ferencné sz. Beznák Mária 61-ik életévében Nitrán július 15-én meghalt.

Július végén avatták fel a bratislavai tudományegyetemen dr. Herczeg István államtudományi doktort a jogtudományok doktorává.

Dr. Kmetko püspök dr. Buday József kanonokot a nagyszeminárium rektorává nevezte ki.

Tragikus baleset történt a Nitra folyón augusztus elején. Bóna Gyula főszolgabírói tisztségviselő és fiatal neje sz. Bakó Irén néhány nappal esküvőjük után csónakázta a Nitra folyón. A csónak felfordult, a rajta ülő házaspár vízbe fullt. Holttesteket másnap összeöllelkezve találták meg.

Riszner Ede ny. igazgató tanító, Riszner Gyula zabokrekly-i plébános édesatyja, Riszner Károly nitrai ügyvéd bátyja 86 éves korában Zsabokreklyn elhunyt.

Bártfay Gyula szobrász Párisból rövid tartózkodásra Nitrára érkezett. Augusztus 26-án esküdt meg a plasztik templomában Bakó Böskével. Esküvő után Párisba utaztak.

Dr. Čársky Lajos kórházi igazgató főorvos eljegyezte Braunsteiner Adriennel.

Özv. Rolfes Bernátné nitrai földbirtokos Klemma lányát eljegyezte Nedelyák István adófőtisztviselő Prievidzából.

A nitrai kat. polgári leányiskola igazgatójává Fillkorn Ferenc trenčini kat. leányiskolai igazgatót nevezték ki.

Súlyos csapás érte Kostyál János polgártársunkat. Felesége hosszas szenvedés után szeptember közepén elhunyt.

Tauber Alajos építészeti tanácsos eljegyezte Modrányi Mariskát.

Özv. Krész Józsefné sz. Kaiser Petronella október 27-én 67 éves korában Kálnán elhunyt. Nitrán temették el a családi sírboltban. Benne Szelezky József anyósát, özv. Freissberger Viktorné anyját gyászolta.

November 7-én halt meg H. Otrókócán dr. Kicska Emil uradalmi orvos 74 éves korában. Fiatal korában Petőfi Zoltánnak, Petőfi Sándor fiának nevelője volt. Az orvosi tudományon kívül a nyelvészetet is művelte, cikkei a Magyar Nyelvőrben és a Magyar Nyelvben jelentek meg és eredeti felfogásukkal felűntek.

Dr. Roth Kornél törvényszéki bírót a nitrai járásbírói vezetésével megbízták.

Boróczy László ny. püspöki uradalmi igazgató hosszas betegeskedés után elhunyt. Fia dr. Boróczy László budapesti ügyvéd, nővérei Csillaghy Györgyné és özv. Bohunka Gézné.

Az Uh. Hradištei Városi Takarékpénztár

Nitrán fiókot nyitott. Az igazgatóság elnöke Cobori Károly polgármester, alelnökei dr. Janda plébános és Marada városi mérnök.

A pápa dr. Tiso József nitrai püspöki titkár, teológiai tanárt a pápai kamarási címmel kiűntette.

Látogatás a nitrai elme- gyógyintézetben.

Nyílegyenes kerti úton, ápolt pázsíterületek és bájos japánstílusú mintatúr sziklakertek között hol apró csörgedező patakok felett fehér nyírfahidak ívelnek, a városi kórháztelep egyik főépületéhez érünk, mely az ideg- és elmebetegségeket rejti magában. A világos színű hatalmas épület óriási üvegablakokkal kellemesen hat és nem sejteti, hány tragédia zárul le ott az élőhalottak világában. A kert kavicsos útján a tavaszdelutáni napfényben fehér orvosi köpenyek, csikos kórházi egyenruhák és uccal öltözöttek tarkálnak, utóbbiakat a beteglátogatók hozzák bele a kórház szigorúan szabályozott életébe.

A hátsó kapu mögött a gyümölcsös kertből virágzásban álló fák menyasszonyi csokrai mosolyognak felénk és a nagykiterjedésű konyhakerti ágyai körül serény kezek gondoskodnak, hogy a palánliákat megmentsék a kitarló hideg megsemmisítő munkájától. Példás rend mindenütt, melyet egyetlen felesleges fűszál sem bont meg. A kerli munkások valamennyien kórházi egyenruhát viselnek és amint utólag megtudtuk, főleg a könnyebb ideg- és elmebajosok közül kerülnek ki.

A virággal díszített portán dr. Závodny igazgató főorvos után kérdezzük, kinek szíves meghívására jutottunk abba a ritka helyzetbe, hogy a kórház ideg- és elmeosztályát megtekinthessük. Páratlan kedvességgel fogad. Mégis úgy érzem, szája szegletében apró mosolyok bújnak meg, melyek azt kérdik, vajon mit érhetnek ezek a laikusok a természet rejtelméből, mely az emberi elmével játsza játékaikat és melynek kifürkészése és felderítése pszichiáterek egész életre szóló munkáját követeli. Ezt a pszichiáter mosolya mondja.

De dr. Závodny, az ember, lebilincselő kedvességgel veszi át a vezető szerepét titokzatos birodalmába.

Hosszú, világos folyosókon megyünk végig, melyekből fehér, kilincstelen ajtók nyílnak barátságos, iskolaszerűen berendezett nappali kórtermekbe, hol csoportokba osztott

Könnyebb elmebeteg

töltik napjaikat beszélgetve, olvasva, avagy könnyű festi munkát végezve. A férfiosztályon kártyázgató társaságra is találtunk.

A lelkibeteg

szomorúbb látványt nyújtanak, néhányan tenyerükbe rejtett arccal állnak sokáig egy-egy szobasarkokban, vagy végtelen szomorúság kilátástalanságába süllyedve hangtalanul mozgó ajkkal mondják maguk elé kényszerképzeteik által sugart bajukat, mely elől nincs menekvés.

A nyugtalan

beteg kórterme csupa mozgás, összefogódva táncra perdülnek, vagy nevetve, hangos, többnyire összefüggéstelen beszéd-

del töltik meg a termet.

Dr. Závodny megjelenése halvány mosolyt csal az eltorzult arcokra, rajongó szeretettel kísérik orvosuk minden szavát, ki vigaszt varázsol megtört lelkekbe, ki a kiavó értelem borzongó kacagását egyetlen tekintetével komolyságba szorítja, a felkorbácsolt nyugtalanságot nyugalomná hűti és kinek jóságos simogatására elül az üldözés réme.

Megtekintjük a hófehér hálókat, a szikrázó csempével kirakott fürdő- és mosdószobákat a látogatószobákat, a szanatóriumszerűen berendezett különöszobákat, hol vastag gummiszőnyegen elhal a lépés zaja, megtekintjük a legmodernebbül felszerelt laboratóriumot, hol állandóan három orvos és két apácánővér végzi a különböző vegyi vizsgálatokat, aztán a terápikra berendezett termeket villanygépekkel. Minden megnézünk és csodálkozás fog el, hogy mi nitraiak nem tudjuk, mily óriási arányban fejlődött az utóbbi néhány év alatt városunk kórháza.

Érdekes esetek

után kérdezzük. Nem kell messzire mennünk. A folyosó sarkában áll, feszülten várakozik, kezét tördeli egy idős nő. Kényszerképzete, hogy halálra van ítélve és úgy akar vezekelni, hogy nem lép a folyosó egyetlen kökockájára sem, mert ezek mindegyike igen fontos az életében és mind-egyiknek titkos óriási jelentősége van — így magyarázza nekünk. A spirítizmus zavarta meg esztét.

Majd Napoleon fia áll elénk. Degenerált, véznatestű ember, párosszal, nagyhangon beszél magas születése tudatában.

Széjarcú fiatal nő térdei elénk és bűnbánóan kéri bocsánatunkat, amiért ellenünk elkövette borzalmas tettét. Ezt teszi mindenkitől, aki eléje kerül.

Egy férfibeteg ágyát magasba, hálószerényét hosszba fektetve napokon át utazik képzelt vonalján, napórát véseft a gummiszőnyegbe, nehogy vonatjáról lemaradjon. — Ezek nagyrésze meg fog gyógyulni — mondja örömmel Dr. Závodny főorvos. — Csak ennyi a betegük? — kérdem. — Sokan lenn dolgoznak a kertben. Látták őket ott a konyhakertben, ugye? Ők végzik a kertimunka nagyrészét, ez nemcsak hasznos, de gyógyító hatással is van rájuk.

— És hol vannak a veszélyesek? — kutatom tovább.

— Nálam nincsenek veszélyesek, csak betegek. A veszélyesek odakint vannak az életben — feleli szellemesen dr. Závodny.

Bácsuzunk. Melegen kezet rázunk. Megköszönjük, hogy e rövid óra alatt megváltottat felfogásunkat a „bolondok házáról” és kényszerzubbonyba bűjtött, vasrács mögé zárt élőhalottak helyett lürellemmel és jósággal kezelt betegeket mutatott ne-

künk. Dr. Závodný a nagytudású és meleg szívu ember lénye határtalan nyugalmat sugároz és fölényes uralmat biztosít birodalmában.

Lenn a kertben már hallgat a csend. Az utak néptelenek, lépteink alatt halkan esikordul meg a kavics. Szótlanul haladunk kísértőmmel, gondolatainkat magunk mögött hagytuk azoknál, kik odabent maradtak, míg minket újra felvesz a rohanó élet.

Kenedy Erzsébet.

Vasárnapi levél

Első lépés a közeledés felé. A magyar egyházi énekkar 10 éves jubileuma elé.

Június hó 21-én — hosszú idő óta először — ismét bensőséges ünnepeket ünneplünk a nitrai magyarság. Ekkor ünneplünk ugyanis a nitrai magyar Egyházi énekkar fennállásának tíz éves évfordulóját. Hogy ez megtörténhetik, addig bizony nagy utat kellett megfennlők a lelkeknek a klengesztelődés, megértés felé. Az idők — úgylátszik — alapos csiszolás alá veszik a lelkeket, világgyűjtanak az elfogódottság sötétjében és megértetik az emberekkel, hogy csak úgy juthatunk el az igazi, tartalmas békéhez, ha egymás felé megtesszük a közeledő lépéseket.

A nitrai magyar egyházi énekkar tíz éves jubileuma nemcsak annak az ötven-hatvan embernek ünnepévé magasztosult, akik fáradtságot nem kímélve, évek óta állnak az egyházi dalkultúra szolgálatában, hanem az itteni és környékbeli magyarságnak is. Ismerjük azt a nagy, átfogó erejű munkát, melyet ez az énekkar kifejt, sikereire, melyek országos híreket, büszkéket vagyunk. Kisebbségi magyar kultúránk fokmérője, hisz a dal az érzelem és nemes lelki érzések földjében terem.

A dal a szív hangulatának a kifejezője. Palfogó ütemű dal kel ajkainkról és száll a magasba, ha valami öröm ért minket. Borongós aláfestésű dal uralja énként, ha a bánat, rosszkedv sötét felhői takarják lelkünket. A nitrai egyházi énekkar ennél többet jelent a számunkra. Nehéz napjainkban, mikor elhalt, vagy legalább is elhalált a magyar szó, ez az énekkar volt az egyedül, mely a mi nyelvünkön szólhatott, kifejezhetette vágyakozásunkat, tolmácsolhatta panaszainkat, felemelhetette áhítatunkat azon a nyelven a Mennybeliek trónusa elé, mely nekünk a legkedvesebb.

Június 21-ét piros betűkkel írjuk fel kisebbségi életünk naptárába. Ekkor fogunk tisztán szívből ünnepelni, de ugyanakkor hálatelt szívvel gondolunk azokra a megértő, a konzolidáció útját egyengető emberekre, akik lehetővé tették a hangverseny megtartását. Köszönet és hála illeti elsősorban Haššik zsupán, aki a nemes ember és jó katolikus megértésével adta meg az engedélyt. De mindazoknak köszönetet mondunk, akik a nemes ügy érdekében közreműködtek, így elsősorban Boleček Mihály plebánosnak.

A hangverseny jótékony célú és mintegy két óra időtartamú lesz. A tiszta jövedelmet a plarista templom átalakítási és festési munkálataira fordítják.

A szereplés színtere a katol. Kultúrház. A műsor a legszebb, zenileg legnemesebb verelű egyházi és világi szerzeményeket tünteti fel.

Készüljünk fel a nagy ünnepre, jelenlétiünkkel hangsúlyozzuk ki, hogy értékeljük azt a munkát, melyet a magyar egyházi énekkar végez Isten nagyobb dicsőségére és a mi örömünkre.

Risnyovszky Endre.

Mennybemenetel.

Malasztvirágos május délután, a szűzmáriás vecsernye után, az Ascensio titkába merülve, elmélkedem, dőlt fatörzsön ülve. Számon a himnus ünnepi akkordja: Dicsőség neked feltámadt Jézusom, ki véren szerzett megváltói jusson győzőként térsz ma vissza az égbe; Alleluja!

Szívem üszkére tömegesen szórja kertem illatát, tömjénszént égve, angyal újja.

S míg tekintetem a magasba fúrom, hozsanna zendül miriád hárfahúron; elémbé őtlik egy anyóka arca, tegnap vértettem fel a végső harcra. Fájdalmas Krisztusarc, szeretve szenvedő, kínoktól, nyomortól megváltást epedő; Fohászkodom: Könyörülj meg rajta!... Kettőt csendit a templom harangja; lélekharang... felujjong a lelkem: Alleluja, hála Neked, élet-halál Ura!

nem magad mégy, — égre szálltok ketten.

Czeizel Rudolf.

Obecná rada v Tormoší.

Číslo 2699/1941.

Dražba ob. hostince a obchodu.

Obec Tormoš u Nitry odpredá cestou verejnej dražby dňa 20. júna, t. r. odp. o 3. hodine na ob. dome

obecný hostinec a obchod mieš. tovarom, ležiaci vo strede obce počítajúcej do 2000 obyvateľov. (Licencia na neobmedzený výčaj a hostinec, koncessia na obchod mieš. tovarom.) Výkričná cena Ks. 50 000. Vadium Ks. 5000.—

Podmienky na notariáte obvod Nitra, Farská č. 6. k nahliadnutiu.

Obecná rada.

Állandó porfelhőben úszik a Kmetko ucca. Arra jár a legtöbb autó, autóbussz a garázsba, autójavító műhelybe. Ennek a villasornak lakói izléses kis kertjeiket egyáltalában nem tudják élvezni, részben azért, mert az ucca rendezése még befejezésre vár, másrészt azért, mert poros városunknak kevés egyetlenegy öntöző autó, amely nem is öntöz, hanem csak permetez. Más szlovenszkói városokban a hivatalos tűzoltók végzik a portalanítást. Már kora reggel végigjárják az egyes uceákat, ahol szivattyúkat becsavarják az útmenti vízvezetékbe és alaposan megöntözik, sőt szinte iemossák intenzíven ható vízszugárral az utakat, járdákat, parkírozott területeket s ahol lehet a fákat is.

Dr. Faith legújabb két könyve. „Nitra Arany Könyve” és „Nitrai Fejfék” még kapható és kötetenkint 20 koronáért megrendelhető lapunk kiadóhivatalában is.

A nitrai zsupán a szlovák lapok tükrében. A Slovák, Slovenská Pravda, Gardista, Katolicke Noviny stb. lapok majdnem minden számában beszámol arról a sok-sok milliós investíciós építőmunkáról, amely ma Szlovenszkón folyik. Az említett lapokban leggyakrabban Haššik zsupán úr neve fordul elő, aki bőkezű és valóban jószívu mecénása — nemzetiségre való tekintet nélkül — a segélyre, támogatásra, gyámoltásra szoruló egységeknél és intézményeknek a gazdaságosság szigorú elvei alapján. Megfigyeléseink szerint egyelőre csak azt közölhetjük nb. olvasó közönségünkkel, hogy hús ezstendeje: ennyire jóindulatú, vallásos erkölcsű, altruista gondolkozású, de emellett katonásan pedáns vezetőhivatalnok nem állott eddig vármegeyénk élén.

Parkirozzák a Szigetbe vezető utat! A régi szigeti út, később Okániková ulica és ma S'irmeňova cesta a sziget bejáratáig parkirozva, aszfaltozva lesz városunk közönségünk legteljesebb megelégedésére és örömére. Mindez Haššik zsupán úr kezdeményezésére történt. Ha ez így van, miért nem nevezik el ezt az utat „Park útnak”, miért keresztelték el a közönség megkérdése nélkül S'irmeňová cestának?

Szaporodik Nitraváros lakossága. Szaporodik állandóan, még pedig nem szlovákokkal, hanem a protektorátusból, vagy Galiciából ide költözőit nagyobbára nem keresztény és rezsimellenes elemekkel. Nincs az a nap, amikor új arcokkal ne találkoznánk a Löffler-kávéház „kirakataiban”, vagy a zsinagóga körül csoportokba verődve. Magyarországból elköltözött csehekkel, magánzókkal szintén találkozhatunk. Ezek irtóznak a Protektorátusbeli szülőföldüktől s inkább itt telepsznek le, hogy elegyék előlünk a kenyeret, lisztet, szalonnát stb., szóval mindazokat az élelmi cikkeket, melyekben hiányt szenvedünk. (Van olyan evakuált cseh is Nitrán, aki 1938. év végén rongyosan toppantott be közénk, de ma már autón szaladgál.) Semmi közünk hozzá, hogy az államrendőrségi hivatal kinek ad tartózkodási engedélyt, de hál' Istennek, vagyunk már itt annyian, hogy a város bejáratánál kikaszthatjuk a következő feliratú táblát: „Nitra megtelt!”

Elektro és rádió szükséglettel

fedezze a nitrai előnyösen ismert

CHATERNUCH-cégnél,

ahol minden e szakmába vágó dolgot olcsón szerezhet be. Rádiók szakszerű javítása olcsón és lelkiismeretesen. Rádió és villanyszükségleteire kérjen díjmentes árajánlatot.

NITRA, Hlinkova ul. 41. sz.

Csak a

„YOGHURT”

szon üdítő és tápláló tejéte, mely magas élelket biztosít.

„YOGHURT”

kapható a NYITRAI MIEKARSKE DRUZSTVO-ban (GAZDASÁGI TEJSZÖVETKEZET).

Nedves faiak szárazzá tételé teljesen egyéni, eredeti módon. Minden más, eddigi módszert és eljárást felülmúl. Keresse fel tehát bizalommal a jóhírű Spatyna István céget, Váralja-u. 35.

Hírek

Esküvő. Június 1-én, vasárnap d. e. fél 12 órakor tartják esküvőjüket a zabori kis templomban Merkáder Ily szőlőtulajdonos és Vágás Árpád nyug. m. kir. vezérkari százados. (M. k. é. helyett.)

A mi gyönyörű Zaborunk az ő kb. 3000 lakosával hónapok óta el van vágva a városról, a plactól, az üzlelektől. A mindennapi templomlátogatók pedig városunk templomától, a mindennapi szt. áldozásoktól. A hivatalnokok, a munkások is panaszkodnak, hogy a nagyhidon át kell megkerülniök a városi, rengeteg idővesztéssel. A zabori vendéglősök és a frissebb levegőre vágyódó — poros városunk sétáló közönsége is neheztel ezért, mert a sziget körüli regulációs munkák miatt senkinek se jutott eszébe egy ideiglenes bürüt építeni az épülő sziget új hid mellett a régi és új medren keresztül. A városban lakó zabori szőlőtulajdonosok szintén panaszkodnak, hogy csak 1-2 órás idővesztéssel tudják megközelíteni állandóan gondoskodásra szoruló birtokaikat. Nincs mindenkinek aulója és fogatja, hogy azon közlekedjék városunkból Zaborra és vissza, éppen ezért erőlyesen követeljük a Sziget és Zabor közötti közlekedési út sürgős helyreállítását.

Arkenberg Béla †. Május 29-én, a reggeli órákban elterjedt a hír, hogy Arkenberg Béla nitrai 29 éves földbirtokos, hosszas betegeskedés után elhunyt. A dőbbenet vasmarka szorította össze mindazok szívét, akik ismerték a jómodorú, előzékeny fiatalembert. A beavatottak sejtették, hogy a tragédia be fog következni, de nem gondolták, hogy a vég ilyen hamar fog kopogtatni egy élet kapuján. Hozzá tartozói mindent megtettek, hogy a fiatal, szép jövő előtt álló földbirtokost megmentsék az életnek, de minden fáradozásuk hiábavalónak bizonyult: más volt beírva a sors könyvébe. Halálát hosszas gyöngékedés előzte meg.

Mindenfelé keresett gyógyírt betegségére, így legutóbb Magyarországon járt, de sehol sem tudtak baján segíteni. Fiatal felesége, kis fia, megtört szívé édes atyja: Arkenberg Gusztáv földbirtokos és a mélyen sujtott Renchetticsalád gyászolja.

Minden részvétünk a megtört szívé hozzátartozóknak szól és adja a jó Isten, hogy a szívek minél előbb megtalálják a belenyugvás jótékony balzsamát.

Halálozások. A közelmúltban temették el Schwarz Károly nitrai kertészt. Csendesen hunyt el, mint amilyen csendes volt egész élete. A nitrai magyarság egyik jellemes, megingathatatlan tagját veszítette el benne. Magyar-sága miatt egy alkalommal félholtra verték egyes felelőtlen elemek. Ennek tudható be hosszú betegeskedése és halála.

Balogh Józsefné. Csak nemrégén hunyt el Balogh Jóska, a közkedvelt pincér. Most arról értesülünk, hogy felesége követte a halálba férjét, amennyiben a napokban hosszas betegeskedés után elhunyt. Egy gyermek maradt utána.

Emlékezés Cséffalvay Katicára.

Fiatal szépségének diadalmas tündöklésében, 21 éves korában, öt év előtt, 1936 júniusában halt meg. Tüdővész áldozata.

A Sz. M. K. E. elnémult színpadán láttuk utoljára. Egy csapásra hódította meg a közönséget. Másfél évig beteg volt. Szüleinek leg gondosabb ápolása csak enyhítette szenvedését, de az irgalmatlan véget nem tarthatta fel. Meghalt szelíd mosollyal elhervadt, sovány arcán, békés megadással az Úrjsten ki nem kutatható elhatározásában.

Egész Nitra gyászolt holtteste előtt. Virágok tornyosultak ravatala körül, lobogó fonnyadásukkal siratva a tavaszban, ével tavaszában elpusztult virágtestvérüket.

Amikor a verőfényes júniusi délután felhőtlen pompájában belezokogott Jónás Jóskának és zenekarának muzsikája, mind éreztük, hogy elvesztettünk valakit, ki hozzánk nőtt, akit szerettünk és akit sokáig nem fogunk elfelejteni...

Sehogy sincs rendezve Nitrán a kolduskérdés. Koldusaink kéregető napja a csütörtöki nap, de mert a múlt heti Áldozó csütörtök ünnepnap volt, koldusaink finom tapintatosságából már szerdán jelentkeztek hatosaikért s ahol erre a váratlan látogatásra nem voltak előkészülve, ott bejelentették, hogy majd pénteken jönnek inkasszálni. Ez így történt és így van! Sajnáljuk ezeket a nincsteleneket és különösen az öregeket, akiknek reggeltől estéig rogyadozó térdekkel annyit kell kilincselni, még többet könyörögni és ezer nyivel több „jóakarató ígéretést” meghallgatni, dacára annak, hogy a Karitasz megfeszített erővel dolgozik. Hogy miként lehetne véglegesen rendezni a kolduskérdést, erről tanácskozni kellene illetékes helyen lapunk tapasztalt olvasó közönségének bevonásával.

Egy jókarban lévő vaspénztár (kassza) eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Lehetetlen közlekedés. Hónapok óta lehetetlen a közlekedés Nitra város, Zabor, Drážovce között. A fuserek alaposan elfusolták a Sziget és Zabor közötti vashidat, amely a tavaszi árvizek óta gutaütött módjára süpedt a folyó omladozó partjaiba. Hiába készült idők óta az új hid, ha a régi mederen keresztül még csak egy bürüt sem építettek. Pedig az nagyon egyszerű volna. Csak fa, kőanyag és egy szakasz hidászatonára van szükség és egy napon belül helyreáll a közlekedés. A város és vidék polgársága hálás lesz és a katonaság is olyan szükséges gyakorlatot végezne, amelyre mindenkor büszke lehetne.

Figyelem!

Mésziszap, mint a cukorgyártásnak egy mellékterméke oly összetételű, melynek használata nemcsak a szántóföld és a rétek hozamát sokban növeli, hanem a szőlő és gyümölcsösökben is szebb, egészségesebb és dúsabb termést biztosít.

Felhívjuk a nagyérdemű gazdákat, hogy akiknek a földjeik mézshányban szenvednek, bizalommal forduljanak hozzánk és amíg a készlet tart, akár vagonféltelben, akár kocsirakományban, előnyös feltételek mellett szívesen bocsátjuk rendelkezésére.

Minden erre vonatkozó kérdésre szívesen válaszol **Cukorgyár Nitra.**

Vác és Visegrád

és más tájak olajfestményű vagy olajnyomatú képei, valamint különféle bútorok és régi német könyvek eladóak. Cím a kiadóhivatalban.

Elsőosztályú tűzifa

nagyban és kicsiben kapható

Hasáb handloval
vágott fa porosz szén
fűrészelt karkvini

koks állandó raktáron

Sumichrast Rudolfnál

Nitra, Vodná ulica. Tel. 2291.

NITRAMEGYEI SZEMLE

Felelős szerkesztő és lapkiadó:

Risnyovszky János.

Kéziratokat nem adunk vissza!

Nyomja Risnyovszky János könyvnyomdája

(ezelőtt „Corvina”)
Nitra Plaristák-ut. 22.